

برنامه موشکی

و «دومینوی تسلیم»

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

کسانی که با مذاکره جدی با آمریکا و توافق درباره غنی‌سازی مخالف هستند، ادعا می‌کنند که در چنین صورتی کشور در معرض یک «دومینوی تسلیم» قرار خواهد گرفت و بعد از هسته‌ای، ناچار به تعطیلی یا محدودیت شدید برنامه موشکی خواهیم شد. آقای علی لاریجانی در توییتی در اول مهر نوشت: «دوستان! یافشاری ایران بی‌دلیل نیست. شرط محدودکردن برد موشک به زیر ۵۰۰ کیلومتر یعنی چشم‌پوشی از توان دفاعی در برابر اسرائیل. کدام ایرانی باغیرتی چنین محدودیتی را می‌پذیرد؟ امنیت ملی جای معامله نیست». در اصل سخن ایشان بحثی نیست. در شرایطی که ایران نیروی هوایی روزآمدی ندارد، حفظ برنامه موشکی ضروری است و موافقم که هر ایرانی باید پشتیبان برنامه موشکی و خواستار حفظ آن با هدف بازدارندگی در برابر برخی همسایگان طماع و کُرس صفت باشد. اما برای من روشن نیست که «شرط محدودکردن برد موشک به زیر ۵۰۰ کیلومتر» از کجا آمده است؟ ترامپ در دستورالعمل مربوط به اعاده فشار حداکثری (NSPM) در چهارم فوریه از منع (denying) بمب اتمی و موشک‌های قاره‌پیمای ایران و مقابله (countering) با سلاح‌های متعارف و برنامه موشکی ایران سخن گفت. مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا، در دوم می در مصاحبه با فاکس‌نیوز گفت: ایران باید «حمایت از تروریست‌ها، کمک به حوثی‌ها، ساخت موشک‌های دوربرد و غنی‌سازی را کنار بگذارد». روبیو در ۱۵ سپتامبر نیز در مصاحبه‌ای در اسرائیل در کنار نتانیاهو درباره برنامه موشکی کوتاه‌برد و میان‌برد ایران گفت: «ما چند هفته پیش با هم همکاری کردیم و بحثی داشتیم راجع به مسئله ایران و تمایل ایران به داشتن نه‌تنها سلاح هسته‌ای، بلکه موشک‌های کوتاه‌برد و میان‌برد با توان تهدید حضور ما در منطقه و امنیت کشور یهودی... و شیوخ عرب و اروپا». اما این صحبت‌های روبیو تا اینجا صرفا بیان نگرانی بود و جنبه توصیفی داشت و در حکم بیان موضع آمریکا نبود و می‌تواند اشاره‌ای به تلاش اسرائیل برای کشاندن آمریکا به موضع‌گیری در قبال موشک‌های کوتاه‌برد و میان‌برد ایران باشد. سخنان روبیو از آن نظر مهم است که او تندروترین مقام آمریکایی علیه ایران است. در چند روز گذشته نیز واشگنگ‌پست بر پایه سخن یک مقام آمریکایی که نامش ذکر نشده، از شروط چهارگانه‌ای شامل مذاکرات مستقیم با آمریکا، توقف غنی‌سازی اورانیوم، محدودکردن برنامه‌های موشکی و توقف حمایت مالی از نیروهای منطقه‌ای گفته است. به‌این‌ترتیب، آمریکا تاکنون موضعی رسمی در قبال تعیین سقف برای موشک‌های کوتاه‌برد و میان‌برد ایران اعلام نکرده و محدودشدن برنامه هسته‌ای ایران را تنها در محدوده موشک‌های قاره‌پیمای (قاصد و سلمان) و اشاعه تکنولوژی موشکی مدنظر داشته است. تنها احتمالی که درباره سخنان آقای لاریجانی می‌توان داد، این است که چنین پیامی از کانال‌های غیرعلنی به ایران داده شده باشد. اما می‌دانیم که پیام‌های خصوصی معمولاً ملایم‌تر از پیام‌های علنی است. البته هیچ تضمینی وجود ندارد. اگر روند اوضاع به همین روال باشد، ممکن است فردا همان سقف ۴۸۰ کیلومتر که نتانیاهو مطرح کرده، به موضع آمریکا نیز تبدیل شود. کمااینکه ترامپ در ۱۸ ماه دور اول ریاست‌جمهوری‌اش یعنی تا قبل از خروج از برجام، خواستار اصلاح برجام بود و بعد از خروج از برجام هم همین موضع اصلاح برجام را حفظ کرد و صحبتی از توقف غنی‌سازی نکرد. از ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ نیز آمریکا آماده احیای برجام بود. اما به تدریج و با تغییر شرایط، شرایط آمریکا هم سخت‌تر شد. اگر مدتی دیگر بگذرد و گشایشی نشود و ما اهرم‌های بیشتری را از دست بدهیم، ممکن است سقف ۴۸۰کیلومتری برای موشک را هم مطالبه کنند. این اتفاق در دهه ۱۹۹۰ برای عراق افتاد و با تضعیف عراق، شورای امنیت در قطع‌نامه ۶۸۷ سقف ۱۵۰کیلومتری را برای موشک‌های عراق مقرر کرد و با پیگیری آمریکا و انگلیس موشک‌های عراق با برد بیشتر معدوم شدند. برخی کشورهای اروپایی، به‌ویژه فرانسه، همیشه بیشتر از آمریکا نگران برنامه موشکی ایران بوده‌اند. اما آنها نیز کلی صحبت کرده‌اند و خواستار تعیین سقف برای موشک‌های ایران نشده‌اند. از آنجا که بخشی از اروپا در برد موشک‌های میان‌برد ایران قرار دارد، موضع آنها می‌تواند نهایتاً از موضع آمریکا در این زمینه سخت‌گیرانه‌تر باشد. تاکنون اسرائیل تنها کشوری است که رسماً خواستار محدودشدن برد موشک‌های ایران به ۴۸۰ کیلومتر شده است.

سه‌شنبه ۱۵ مهر ۱۴۰۴
۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷
۷ اکتبر ۲۰۲۵
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۲۲۲
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

«شرق»

در «شرق» امروز می‌خوانید: رئیس قوه قضائیه: حماس با عزت پای میز مذاکره حاضر می‌شود • تحلیلی بر هزینه بقای اقتصاد ایران • دو روز در جهنم: دو روز خاموشی مطلق اینترنت زندگی میلیون‌ها افغان را فلج کرد

بقای:

ایران هیچ‌گاه برای مذاکره التماس نمی‌کند

۳

روزنامه شرق

قرار داد جنجالی فروش گاز به امارات همچنان پس از ۲.۵ دهه، برای ایران خسارت به بار می‌آورد؛ این بار مصادره ساختمان ملی نفت در لندن

طلسم کرسنت

گزارش تیتربیک را در صفحه‌های ۳ و ۴ بخوانید

سقوط چندساعته چهارمین نخست‌وزیر مکرون در یک سال، نشان از فرسودگی نهادی و افول سرمایه سیاسی جمهوری پنجم دارد

جمهوری در بن بست

یادداشت

ترامپ و نمایش قدرت

حامدقلی‌او

کارشناس سیاست خارجی

تکرار شده‌اند، نه صرفاً تهدید نظامی، بلکه ابزار خلق «برد قابل روایت» هستند؛ بردی که بتواند در ذهن مخاطب آمریکایی تثبیت شود، حتی اگر هیچ‌گونه اقدام واقعی در پی آن نباشد.

حتی از لحظات صلح موقت نیز همین کارکرد را استخراج می‌کند. نمونه بارز آن، توافق محدود با یمنی‌ها پیش از سفرش به چهار کشور عربی خلیج فارس بود؛ توافقی که نه براساس حل بحران یمن، بلکه صرفاً برای نمایش «کنترل اوضاع» طراحی شد. ترامپ در دیدارهایش با رهبران عربی، بارها از این صلح موقت به‌عنوان «مدل موفق فشار و مذاکره» یاد و تلاش کرد آن را به‌عنوان الگویی برای مواجهه با ایران معرفی کند. درواقع چه در تهدید تأسیسات هسته‌ای ایران و چه در اشاره به صلح یمن، هدف ترامپ نه ساخت نظم، بلکه خلق لحظه‌ای است که بتواند آن را در رسانه‌ها به‌عنوان برد

یادداشت

معجزه‌ای در کار نیست!

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

کالاها اولویت‌دار و ارز ترجیحی و... که از نتایج آن چندنرخ‌شدن ارز، اغتشاش در بازار، نارضایتی صادرکنندگان و کاهش صادرات و صف طویل واردکنندگان، حجم عظیم رانت و فساد و... است (فاصله نرخ ۷۲ هزار تومانی مرکز مبادله ارز و طلا با ۱۱۵ هزار تومانی بازار آزاد) این کشتی به ساحل امن می‌رسد و نه می‌توان ساده‌انگارانه تصور داشت این مسئله بسیار پیچیده و گره‌خورده با اقتصاد سیاسی و بحران سیاست خارجی و معیشت مردم و... با یک دستور ساده مثلاً رئیس جمهور، آنچنان که در نامه مشاور وزیر اقتصاد به آقای پزشکیان آمده و خواستار حذف نرخ ترجیحی و آزادسازی نرخ ارز شده است (تسلیم- ۷/۱۲) حل‌وفصل می‌شود. در واقع این فرض سیاستمداران که فارغ از هر وضعیتی می‌توان مشکلات سیاسی را حل کرد و درهای بهشت را به روی کشور گشود، ساده‌انگارانه است؛ به‌خصوص در شرایط فعلی کشورمان، چراکه اگرچه شاید در دهه‌های قبل از تحریم‌های بین‌المللی و تحریم‌های آمریکا و اکنون نیز با به‌کارافتادن سازوکار ماشه، در محدوده‌های کوچک سیاستی می‌شد تا حدی راه‌حلی‌های برای کار، معیشت، بهداشت و درمان، آموزش مردم، فعالیت بنگاه‌های اقتصادی و... پیشنهاد و ارائه کرد، اما به سبب عدم حل ریشه‌ای مسائل و مشکلات قبلی و تلنبارشدن آنها و تبدیل‌شدن‌شان به ابرچالش‌ها و ناترازی‌ها و ازدست‌رفتن بسیاری از فرصت‌ها و... این فضای سیاستی نیز به‌شدت مسدود شده و به قول معروف کفه ترازو کاملاً به ضرر راه‌حل‌های سیاستی و در جهت راهکارهای سیاسی عاجل و تغییر پارادایم‌ها سنگینی می‌کند. اظهارات رئیس اتاق تهران، یکی از مهم‌ترین تشکل‌های بخش خصوصی در دیدار با آقای مخبر، مشاور و دستیار مقام رهبری، شاید به‌خوبی عمق بحران و ضرورت تصمیم‌گیری‌های سخت سیاسی را نشان دهد: «رکود عمیق، کاهش مستمر تولید و خدمات، افت تقاضای داخلی و خارجی و تضعیف انتظارات فعالان اقتصادی همگی نشانه‌های شکنندگی ساختارهای اقتصادی کشور در برابر شوک‌های داخلی و خارجی است». به گفته او «طبق نظرسنجی صورت‌گرفته از بیش از ۲۰۰ بنگاه اقتصادی، حدود ۹۰ درصد آنها در دوره جنگ با افت تولید مواجه شدند و ۸۰ درصد نیز کاهش شدید گردش مالی را تجربه کردند. این شواهد بیانگر شکنندگی شدید اقتصادی ایران در برابر شوک‌های کوتاه‌مدت و تأثیر بحران‌ها در تعمیق رکود است».

۵۲۵

ادامه در صفحه ۲

برگزیده‌ها

ایجاد تازه «نگاه به شرق» و بازتعریف سیاست خارجی ایران پس از بازگشت قطع‌نامه‌ها

معمای شرق

۲

گزارش میدانی «شرق» از سرنوشت کودکان بیمار و زنان باردار افغانستانی که در مراکز درمانی ایران پذیرفته نمی‌شوند

خبریه‌ها هم به آنها پشت کردند

۱۰

اتلاف کادر فنی و بازیکنان برای ادامه اعتماد به سابقنتو

قول آبی‌ها به هواداران

۹

«شرق» از قتل زن جوانی در یونک گزارش می‌دهد

آخرین تماس «نگار»

۸

گفت‌وگو با فرهاد آذین
به بهانه بیش از دو دهه فعالیت او در عرصه گالری‌داری

پیوستگی هویتی ۲۵ساله

۱۱

نگاه

نگاهی به عملیات فرار از زندان

یادداشتی از قادر باستانی

۱۲

هدیه‌ای از جنس نقد

وزارت اقتصاد و دارایی

سیدمحمدعلی ابطحی

وزارت اقتصاد یکی از سه ضلع اداره اقتصاد کشور است. بدون شک در این سال‌ها نمی‌توان از وزارت اقتصاد به‌تنبهایی خواست که مشکلات اقتصادی را حل کند. در این دنیای درهم‌تنیده، تا امنیت سرمایه‌گذاری و منابع نباشد، سیاست‌گذاری کاری نشدنی است. سال‌هاست تحریم کمر ملت را شکسته و مسئولان اقتصادی در رده‌های چندم حل عملی مشکلات قرار گرفته‌اند. تحریم‌کنندگان هم بهتر از ما می‌دانند چه کنند و چگونه تحریم اعمال کنند تا فشار اقتصادی بر گرده مردم بیشتر شود. البته نقش سیاست‌داران اصلی و انتخاب خط‌مشی همکاری با سبزی با دنیا، بهانه را به دست تحریم‌کنندگان می‌دهد. اما وزرای اقتصادی حتما این مشکلات را می‌دانند که داوطلب این شغل شده‌اند تا اگر نه همه مشکلات، بلکه بخشی از آن را بتوانند حل کنند. مهم‌تر از حل‌کردن، در میان گذاشتن واقعیت‌ها با مردم است. روحیه هیچ ملتی با مخفی‌کردن واقعیت تقویت نمی‌شود. در دولت فعلی، آدم کارآزموه‌دهای مثل همتی وزیر شد. نمایندگان دو دوره مجلس که از مواضع سیاسی او بیشتر ناراحت بودند، برخاستند و به خاطر حل‌نشدن مسائل اقتصادی و نرخ ارز، استیضاح و حذف کردند. ماه‌ها کشور بحران‌زده بدون وزیر اقتصاد بود. بنا بر گفته طریفی، دوران خوب وزارت اقتصاد همان دوره بود. وزیر جدید را همه به‌عنوان کارآشناای اقتصاد می‌دانستند. از او به‌عنوان نفس جدید، راه جدید و دانش جدید در اقتصاد یاد می‌کردند.

سازمان خصوصی سازی

RAZAVI PRIVATE ORGANIZATION

نوبت اول

خلاصه آگهی عرضه عمومی»

شناسه آگهی

۲۰۱۷۷۴۰

رجوع به صفحه ۳

م الف ۲۵۱۷